UITGAVE VAN WIJKBERAAD BOHEMEN-WALDECK-KIJKDUIN

WIJKinfo

jaargang 28 1 februari 2019

pag. 17 - 18

Verenigingsnieuws

De straat waarin wij wonen
Cursus Kunstgeschiedenis
Uitslag prijsvraag

Hou van je huis: alle informatie over duurzaam wonen onder één dak

In gesprek met vleermuisdeskundige Peter Lina

Toekomstige bewoners project Schapenatjesduin Oost

BLIJF DE WIJKVERENIGING STEUNEN!

WIJKinfo
Jrg. 28 - nr 1 - februari 2019

Colofon

Wijkinfo is een uitgave van het Wijkberaad Bohemen-Waldeck-Kijkduin. Het verschijnt vier keer per jaar en wordt bij alle bewoners van deze wijken bezorgd. De leden van de wijkvereniging ontvingen tot voor kort naast Wijkinfo nog vier keer per jaar het verenigingsblad.

Kopij voor het volgende nummer van Wijkinfo kan tot 1 maart 2019 worden aangeleverd. De kopij kan per e-mail worden verzonden naar: info@walboduin.nl.
De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden berichten te weigeren, in te korten of tekstueel te wijzigen.

Redactie:
Jan Hofker, Hank Hoogwout, Herman van den Muijsenberg

Aan dit nummer werkten verder mee:
Johan Bommelé, Jaap Lemker, Marius Schoon, Mirella van der Heiden

Foto voorblad: Jan Hofker

Vormgeving en druk: Pasmans Drukkerij, Den Haag

Oplage: 9.500 exemplaren

BOHEMEN WALDECK KIJKDUIN

Bestuur Wijkberaad en Wijkvereniging

Voorzitter
Hank Hoogwout
tel. (070) 325 66 73, hankhoogwout@kpnplanet.nl

Vice-voorzitter
Herman van den Muijsenberg
tel. (070) 511 42 80, jhavandenmuijsenberg@gmail.com

Secretaris
Jan Hofker
tel. (070) 368 44 11, jhofker@casema.nl

Penningmeester
John Kroon, info@kroonadvies.nl
Bankrek.nr. NL92 INGB 0000 6277 00

Secretariaat
Vera Darbyshire en Cornelia v.d. Wacht. Het secretariaat is gevestigd in verenigingsgebouw Walboduin, Alphons Diepenbrockhof 2,
2551 KE Den Haag (ingang A. Noordewierstraat) en is geopend op dinsdag en donderdag van 9.00 –12.00 uur. Telefoon (070) 397 23 51.

E-mail
info@walboduin.nl

Website
www.walboduin.nl

Van het bestuur

De kop van het jaar 2019 is er af! Een jaar dat weer veel verwachte en vooral onverwachte zaken voor ons in petto zal hebben. Zoals u kunt lezen in mijn nieuwjaarspraatje hebben we een goed jaar 2018 achter de rug, en blikken we nu vooruit op alle ontwikkelingen in ons werkgebied. Het wijkberaad zal veelvuldig aanwezig zijn in alle overleggen en platforms om tijdig te kunnen signaleren waar dingen fout kunnen gaan. Te veel bomen gekapt? De gemeente zegt toe dat er ruimschoots nieuwe bomen geplant zullen worden op de vrijgekomen plekken. We zullen dit nauwgezet volgen.

Het nut van de diverse nieuwjaarsrecepties is dat je informeel mensen spreekt die over het algemeen moeilijk te bereiken zijn door drukke werkzaamheden. Een voorbeeld hiervan is de aandacht die het wijkberaad constant zal blijven vragen voor de "renovatie" van het Piet Vinkplantsoen. Dit stukje groen is een aantal jaren geleden voor veel geld helemaal opgeknapt. Mede door het ontbreken van regelmatig onderhoud en de werkzaamheden aan de M.Vrijenhoeklaan, waarbij de wegwerkers zware machines in het plantsoen hebben gestald, is dit gebied een troosteloze toegang tot een nu nog troostelozer Kijkduin. Jammer ook dat er veel geld is uitgegeven zonder een duurzaam resultaat. We zijn weer terug bij af! Het wijkberaad zal u op de hoogte houden hoe het gaat aflopen met dit gebiedje.

Verder zijn we druk doende een nieuwe folder te ontwerpen om nieuwe bewoners van onze wijken attent te maken op de vereniging en het wijkberaad. Het doel is enerzijds de naamsbekendheid te vergroten en anderzijds nieuwe leden te werven. Met steun van veel leden aan de vereniging en het wijkberaad kunnen we in 2019 meer bereiken.
De redactie heeft heel veel kopij ontvangen zodat er dit keer maar een klein stukje voor het bestuur overblijft. Veel leesplezier met de eerste uitgave van de WijkInfo in 2019!

Hank Hoogwout

Exit overleg Driehoek Loosduinen

Namens het Wijkberaad hebben Jan Hofker en ik op 26 november jl. deelgenomen aan het overleg van de klankbordgroep over de driehoek Loosduinen, op uitnodiging van de gemeente. Ronald Jansen van Dienst Stedelijke Ontwikkeling (DSO) zat de bijeenkomst voor.

De Driehoek Loosduinen is het gebied tussen het De Savornin Lohman plantsoen, de Groen van Prinstererlaan, de Albardastraat en de Thorbeckelaan. De Driehoek ligt maar voor een deel binnen het gebied van het wijkberaad BWK.
Op het programma stond een samenvatting van het proces zoals tot nu toe doorlopen was, en een korte uitleg over de ontwikkelingen rond het winkelcentrum aan het De Savornin Lohmanplein (die we reeds van Urban Interest hadden gehoord). De belangrijkste mededeling was dat de gemeente de stekker uit het participatieproces (gemeente samen met bewoners en belangengroepen) ging trekken, op aangeven van het nieuwe college van B&W: er is een wijziging van prioriteiten. De aandacht komt op andere wijken te liggen, bijvoorbeeld de Binckhorst herontwikkeling. De gebiedsvisie Driehoek Loosduinen wordt gestopt en het blijft bij de ruimtelijke verkenning zoals die is uitgevoerd. Dat betekent dat de gemeente de toekomstige gebiedsontwikkeling niet langer coördineert. We gaan dus Kijkduinse toestanden krijgen. Wel zal de DSO die door projectontwikkelaars wordt ingezet, begeleiden via de gebruikelijke vergunningenlijn.

Er is weer werk aan de winkel voor wijkvereniging/wijkberaad! We staan klaar.

Bert van der Valk

Blijf uw wijkvereniging steunen door lid te worden (of te blijven)

Wij vragen uw steun om ons te kunnen blijven inzetten voor de belangen van de bewoners, de leefbaarheid en de veiligheid in de wijk. De Gemeente verstrekt ons daarvoor subsidie. Maar die is onvoldoende om alle kosten te dekken. Het bestuur roept daarom de wijkbewoners op om lid te worden van de wijkvereniging, of om een donatie te doen. Het lidmaatschap kost € 17,50 per jaar.

Aanmelden kan via onze website www.walboduin.nl.
Donaties kunnen gestort worden op banknummer NL92 INGB 0000 6277 00
t.n.v. Wijkvereniging Bohemen-Waldeck-Kijkduin, o.v.v. "Donatie".

Protest

Protesteer tegen het verplaatsen van de eindhalte van buslijn 23 van het De Savornin Lohmanplein (tegenover het Shell benzine station) naar het Colijnplein

Het is al erg genoeg dat buslijn 23 niet meer door de wijk Bohemen naar Kijkduin rijdt, maar nu zal, nadat afgesproken was dat de bus zijn eind- en opstaphalte op het De Savornin Lohmanplein zou krijgen, de eind- en beginhalte vanaf 28 december op het Colijnplein komt te liggen.

Het verleggen van de halte naar het Colijnplein vergroot de loopafstand zomaar met 200 meter en is dus voor de meeste bewoners in deze wijk veel meer dan de 500 meter die de HTM met de Gemeente Den Haag is overeengekomen.
De alternatieven die de HTM op zijn website heeft gezet zijn lachwekkend. Of je moet eerst naar de Laan van Meerdervoort lopen en bij de Muurbloemweg of de Hoefbladlaan met tramlijn 3 naar de Savornin Lohmaplein trammen en daarna naar het Colijnplein lopen. Of je wordt aangeraden eerst met buslijn 24 naar Kijkduin te bussen en daar buslijn 26 voor Loosduinen en Leyenburg te nemen. In alle gevallen: een mijl op zeven. Buiten het ongemak wordt de reistijd gemiddeld met 20 minuten verlengd. Ook al omdat de diensten niet op elkaar zijn afgestemd.

Als de eindhalte op het De Savornin Lohmanplein ligt dan is het voor veel mensen in deze wijk ook moeilijk om met buslijn 23 te reizen. Maar voor een deel van de bewoners is de afstand naar deze halte wel lopend te overbruggen.
Op het De Savornin Lohmanplein moet wel een busbuffer komen. Er is genoeg ruimte om 3 bussen te stallen. Het voordeel is dan dat vanaf deze halte richting Leyenburg de bussen op tijd kunnen rijden.Nu is het zo dat de bussen bijna de hele dag te laat bij de halten richting Leyenburg zijn. Vanmorgen heb ik het zelf ondervonden toen de bus bijna 10 minuten te laat was bij de halte Appelstraat. (De bus gaat overigens buiten het spitsuur slechts om het kwartier wat ook een achteruitgang is ten opzichte van de vorige dienstregeling.) Bij navraag bij de andere passagiers die stonden te wachten is dit nu de gewone praktijk. De bus is chronisch te laat op de halten richting Leyenburg.

Tot slot is het natuurlijk treurig dat op de website van de HTM op de dienstregeling van buslijn 23 te lezen is dat de bus vanaf 9 december zijn eind- en beginhalte op het Colijnplein heeft, maar op het De Savornin Lohmanplein staat bij het Shell station een haltebord van bus 23 die daar van 9 tot 28 december komt.

Dus protesteer bij de HTM en het gemeentelijke telefoonnummer: 14070 tegen het verplaatsen van de eindhalte van het De Savornin Lohmanplein naar het Colijnplein en dring er op aan dat op het DeSavornin Lohmanplein een busbuffer voor buslijn 23 moet komen.

Johan Bommelé

Weerman in Kijkduin

Toen het eind jaren negentig, van de vorige eeuw duidelijk werd dat ons klimaat aan het veranderen was, ben ik mij dieper gaan interesseren in het weer en klimaat. Ik kwam in contact met Huub Mizee, weerman van onze regio en ging een aantal cursussen volgen bij Meteogroup Nederland (voorheen Meteo Consult) en begin jaren 2000 ben ik gecertificeerd weerwaarnemer geworden.
Sinds die tijd meet ik de temperatuur en de neerslag hoeveelheden en geef die dagelijks door aan Huub Mizee, die hij gebruikt in zijn weerberichten voor Omroep West.
Ook ben ik waarnemer voor Jan Visser, een landelijk opererend weerman in Purmerend en tevens ben ik waarnemer bij het KNMI bij zwaar en gevaarlijk weer in mijn omgeving. U moet dan denken aan zwaar onweer, sneeuwval, ijzel en zware stormen. Sinds kort woon ik samen met mijn vrouw in de Chinese Muur en meet de temperatuur en de neerslag hoeveelheden vanuit de gemeenschappelijk tuin.

Begin dit jaar werd mij gevraagd tijdens een interview voor het magazine "Kijkduinnieuws", hoe de zomer van 2018 zal gaan verlopen. Gezien de klimaat veranderingen, die nu in een rap tempo verlopen, verwachtte ik een mooie en lange zomer. Achterom kijkend klopte de verwachting en kregen we een zomer die al begon in april en die tot ver in september duurde.
Hoe kon die fraaie zomer ontstaan? Door de versnelde opwarming van de noordpool wordt het verschil van de temperatuur tussen de noordpool en de evenaar steeds kleiner. Hierdoor verandert de positie en kracht van de straalstroom en lag hij de afgelopen zomer blokkerend op de Atlantische Oceaan. Hierdoor konden steeds maar weer uitlopers van het Azorenhoog onze omgeving bereiken.
Inmiddels gaat het bij mij alweer kriebelen hoe de winter zal gaan verlopen. Ik verwacht een koude winter. Hogedrukgebieden zullen persistent boven Scandinavië aanwezig zijn, waardoor de west circulatie van de straalstroom geen kans krijgt.

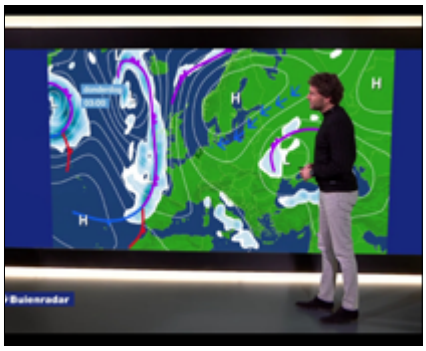

Het interessante is dat door de verandering van het klimaat ook klimaat experts voor verrassingen komen te staan. Want wat gaat er gebeuren met lage- en hogedrukgebieden als de ijskap op de Noordpool verder gaat smelten.
U kunt mijn weersverwachting en de waarnemingen in Kijkduin dagelijks lezen op mijn website: www.petervisser.eu.

Peter Visser, weerman in Kijkduin

Toespraak van de voorzitter

tijdens de Nieuwjaarsreceptie op 3 januari 2019

Van harte welkom op de nieuwjaarsreceptie van de wijkvereniging/wijkberaad Bohemen, Waldeck, Kijkduin. Fijn dat u weer de weg heeft weten te vinden naar ons verenigingsgebouw Walboduin, waar we als eerste, in de aanloop tot vele recepties de komende tijd, u allen een goed jaar willen toewensen.

Is 2018 een succesvol jaar geweest?
Ja, ik denk het wel.
Ik noem u een paar projecten.

Mede door de betrokkenheid van het wijkberaad is de woningbouw op het terrein van handbalvereniging Wings afgeblazen en is er een werkgroep gestart om het terrein de allure van een stadspark te geven.

De scherpe en onoverzichtelijke bocht in de Mozartlaan/hoek Rossinilaan is tot ieders tevredenheid gereconstrueerd. Door een rondwandeling te maken met de wethouder en de overal aanwezige Chris v.d.Helm, die in de raad de portefeuille Loosduinen heeft gekregen, heeft het wijkberaad deze reconstructie kunnen bewerkstelligen.

Via het platform tracé Houtrust-Kijkduin hebben we onze inbreng kunnen leveren de Machiel Vrijenhoeklaan zo veilig mogelijk te maken voor voetgangers en fietsers. Ook het zicht vanuit de Muurbloemweg is sterk verbeterd zodat de oversteek van Muurbloemweg naar Duinlaan veilig gemaakt kan worden . We hebben het volste vertrouwen in een mooie verbinding naar Kijkduin die nog altijd volgens schema eind april 2019 klaar zou moeten zijn.

Het masterplan Kijkduin wordt op dit moment op alle fronten uitgevoerd. Het wijkberaad heeft onder meer de taak de contouren van dit plan te bewaken. Daartoe is een aantal werkgroepen in het leven geroepen, waaronder de werkgroep Kijkduin Binnen. Deze werkgroep heeft al enkele jaren intensief overleg, soms maandelijks, om de informatie die de vertegenwoordigers van de gemeente ons kan geven, naar de bewoners toe te communiceren.
Het wijkberaad is de samenwerking met de gemeente, stadsdeelkantoor en DSO dankbaar dat deze overleggen voor de werkgroep zeer open en constructief zijn. Nu de bouwmaatschappijen volop aan het werk zijn, gaat de werkgroep nog een paar jaar door, maar minder intensief. Een kwartaal overleg lijkt meer dan voldoende.

Het stokpaardje van het wijkberaad is in alle ontwikkelgebieden de vinger aan de pols te houden met betrekking tot het behoud van het groen, het onderhoud en ook het in stand houden van alle grote en kleine groengebieden in ons werkgebied. Dat loopt van het op tijd verwijderen van het kroos uit de sloten tot het signaleren van gevaarlijke situaties met omgevallen bomen en trottoirs die door het vele onkruid niet meer begaanbaar zijn .

Ons werkgebied is groot maar goed behapbaar, mede door de, een aantal jaren geleden door het wijkberaad ingestelde, projectgroep Ogen & Oren. Een twintigtal bewoners signaleert vele onvolkomenheden in ons werkgebied, en lossen de klachten zelfstandig op. We zijn deze enthousiaste en betrokken wijkbewoners dankbaar voor het werk dat ze verrichten.

Zoals de leden van de vereniging ongetwijfeld hebben gemerkt, is er het afgelopen jaar geen apart verenigingsblad meer uitgegeven. Er is op dit moment geen redactie die het blad kan samenstellen en naar de leden kan sturen. Als noodoplossing heeft het bestuur de coördinatie van het blad in handen genomen. Het verenigingsnieuws wordt nu als aparte pagina's ingevoegd in de WijkInfo.

Veel dank is het bestuur verschuldigd aan het adres van Germaine Pasmans (haar bedrijf zorgt voor de druk van het blad) die nu ook tijdelijk het redactionele overleg bijwoont, en Jaap Lemstra, de zeer veelzijdige tekenaar die ook interviews afneemt, samen met een in de afgelopen maand toegevoegd nieuw redactielid.

Het bestuur functioneert met al deze toegewijde mensen prima, wat vergemakkelijkt wordt door de verslaglegging van Marjolijn v.d. Hoek, die een glashelder verslag maakt dat te allen tijde geraadpleegd kan worden. Geen misverstanden waar dan ook dus.

In dit verband wil ik aanhaken op de woorden van onze Koning in zijn kersttoespraak: "Samenwerken ondanks alle verschillen maakt ons sterk. Laten we verbinding zoeken en samenwerken om elkaar door moeilijke tijden heen te helpen." Als voorzitter weet ik als geen ander dat we alleen dingen voor elkaar krijgen als we gezamenlijk de schouders eronder zetten. Het nieuwe jaar, waarin de nieuwbouw op Kijkduin verder gestalte krijgt, zal ongetwijfeld tegenstellingen oproepen. Voor- en tegenstanders zullen weer van zich laten horen. Alleen door overleg en samenwerking zullen we met elkaar tot een mooie nieuwe badplaats kunnen komen.

Ten slotte ook dank op afstand aan Saskia Campert, woonachtig in Kortgene, vroeger redactielid en bestuurslid, die al jarenlang mijn Nieuwjaarspraatje omvormt tot een logisch geheel zodat u niet in slaap valt tijdens dit steeds weerkerend beroep op uw aandacht.
Nogmaals dank aan allen, en voor u en allen die u dierbaar zijn: een mooi 2019!

Tekst en foto's: Jan Hofker

Werk in de Wijk

In zowel Kijkduin-Bad, als in Kijkduin-Binnen worden de meeste bouwprojecten voortvarend aangepakt. Zelfs is er al een klaar: de uitbreiding van de International School (ISH) wordt na de jaarwisseling in gebruik genomen. Aan het deel van de Noordwestelijke Hoofdroute, tussen Kijkduin en Houtrust, schiet de vernieuwing al aardig op. De Segbroeklaan is vrijwel gereed, maar nog niet overal in beide richtingen open.

Kijkduin-Bad

De eerste bebouwing van "NieuwKijkduin", bouwblok 1, komt al in hoog tempo boven het maaiveld. Oplevering wordt begin 2020 verwacht. Van deel 1A is inmiddels het grondwerk verricht en worden de funderingspalen in de grond geschroefd. Oplevering daarvan is voorzien in de herfst van 2020. Intussen wordt vanaf mei gewerkt aan de ingang van de parkeergarages voor zowel het winkel- en horecacentrum, als voor het hotel. BOHA, de eigenaar van het gebouw van hotel Atlantic, denkt in juni van dit jaar met de verbouwingswerkzaamheden te kunnen beginnen.

Fase 1 van "Nieuw Kijkduin"

Fase 2 van "Nieuw Kijkduin" is nóg ingrijpender. Dan wordt ook de rest van de oude winkel- en horecapanden gesloopt. De plannen daarvoor zijn echter nog niet klaar en de vergunningen moeten nog worden verstrekt.

Kijkduin-Binnen

Rond de jaarwisseling wordt het terrein van Schapenatjesduin-Oost bouwrijp opgeleverd. Dan kunnen de nieuwe eigenaren van de kavels hun droomwensen gaan uitvoeren. Zie het interview elders in dit blad.
Op de voormalige tennisbanen is begonnen met de bouw van de eerste appartementsgebouwen van "The Finest of Ockenburgh".
Langs de Wijndaelerweg zijn, na wat oponthoud, de contouren van de drie woongebouwen al zichtbaar.

Woontoren van de baan!

Op 14 november j.l. organiseerde Lingotto, de ontwikkelaar van de locatie Ontmoetingskerk, een informatiebijeenkomst voor de omwonenden en andere belangstellenden. Er waren zo'n 100 aanwezigen.
Het plan voor een woontoren met behoud van het kerkgebouw als parkeergarage werd, zoals bekend, heel slecht ontvangen. Vandaar het nieuwe plan: een in hoogte verspringend appartementengebouw, in hoogten passend in de omgeving met 70 á 80 woningen in de vrije sector en met huren in het middensegment. De naam van het complex luidt voorlopig "LOOS". Het kerkgebouw zal worden gesloopt.

Het betreft hier een tussenstand in de ontwerpproces en de formele noodzakelijke procedures moeten nog opgestart worden. Natuurlijk waren de aanwezigen te spreken over het terzijde schuiven van het aanvankelijke plan. Toch waren er veel vragen om informatie. Over de parkeersituatie maakten velen zich grote zorgen. Wordt de parkeernorm wel gehaald? Kan de omgeving de extra voertuigbewegingen wel aan? Hoe staat het met de bezonning? e.d. De aanwezigen waren te spreken over het terzijde schuiven van het aanvankelijke plan.

"LOOS"op de plaats van de Ontmoetingskerk

Omdat het ontwerptraject nog verder loopt kon er nog niet op alle vragen heel precies en concreet worden geantwoord. Aan de gebleken behoefte aan verdere informatie zal in een later stadium zeker tegemoet gekomen worden.

Noordwestelijke Hoofdroute

Op de Sportlaan wordt met man en macht

gewerkt om dit onderdeel van de NWHR volgens schema af te maken.
Het hoofdriool wordt vervangen en de huizen worden aangesloten op een apart riool. Langs de huizen komt een nieuwe ventweg, bedoeld voor auto's (in 1 richting) en fietsers. Daarmee verwacht men aanrijdingen tussen in- en uitparkerende auto's en het overige verkeer zoveel mogelijk te beperken.

Tussen de ventweg en de rijbaan komt een strook met bomen. Die strook wordt tussen betonschermen geplaatst, die wortelopdruk onder de weg moeten voorkomen.
In de zomer wordt de groenstrook langs de Haagse Beek aangepakt. Op enkele plaatsen wordt de beek verbreed en voorzien van natuurvriendelijke oevers. Aan de bosjes zelf wordt onderhoud verricht en langs de beek worden bomen en struiken gerooid om meer licht in het water en de directe omgeving te krijgen.
Als alles volgens plan gaat, kan de vernieuwde weg op 26 april a.s. open. Meer weten? Kijk op www.kijkduinhoutrust.nl.

Meer en Bos

Op het landgoed Meer en Bos is inmiddels de tweede fase van de restauratie afgerond. Al eerder werden er paden vernieuwd, is

de kloosterwal en de ringsloot aangepakt en zijn bomen en kruiden aangeplant. In de tweede fase zijn weer andere paden van een verharding voorzien, en ook nu wordt beplanting aangevuld.

Aanbrengen van verharding op een bospad

Meer en Bos (2)
In de buurt van deze naam zijn de straten aangepast aan een maximumsnelheid van 30 km/u. Er zijn verkeersdrempels gemaakt en enkele kruispunten zijn verhoogd aangelegd.

Aanleg verkeersdrempel in de Narcislaan

Kerstboom
Er worden ook bomen geplant met een minder florissante toekomst. Omwonenden van het Phloxplein hebben, met steun van het Fonds 1818 een fors exemplaar kerstboom kunnen aanschaffen. Bij het ontsteken van de lichtjes is al een eerste gezellige bijeenkomst van buurtbewoners gehouden.

Nieuwe bomen
Niet alleen in Meer en Bos worden nieuwe bomen geplant, maar in de hele stad is men bezig. Eind 2018 zijn er al ca. 900 door het Haags Groenbedrijf geplant en in februari en maart verwacht men Den Haag met nog eens 500-600 bomen te verrijken. Meer weten: kijk dan op https://hethaagsegroen.nl/groen+werk/1185203.aspx. Dit is een artikel uit de nieuwskrant www.hethaagsegroen.nl met nog veel meer wetenswaardigheden.

De mensen achter het Haags Groenbedrijf.

De Savornin Lohmanplein
Op het pleintje tussen de Laan van Meerdervoort en het tankstation is afgelopen jaar onderhoud aan de beplanting gepleegd. Daardoor heeft het pleintje een veel opener aanblik gekregen. Ook de bestrating is vernieuwd en het straatmeubilair heeft een opknapbeurt gekregen.

Driehoek Loosduinen
Aan de overkant van de Laan van Meerdervoort, tot aan de Haagweg, ligt de rest van de zogenaamde Driehoek Loosduinen. De Ruimtelijke Verkenning voor de Driehoek is inmiddels door de Gemeenteraad vastgesteld. Daar komt voorlopig geen vervolg op, omdat het college van B & W besloten heeft prioriteit te geven aan Den Haag Zuidwest. De (ver)bouwvoornemens in de Driehoek worden de komende tijd overgelaten aan particuliere initiatieven, met de Ruimtelijke Verkenning als uitgangspunt. In ons deel van het gebied, tot aan de M.Nolenslaan, zijn vier projecten van belang. Het meest omvangrijk is de renovatie van het winkelcentrum, waarmee dit jaar wordt begonnen. Het patershuis aan de Treublaan wordt verbouwd tot appartementen. De telefooncentrale van de KPN aan de Thorbeckelaan wordt gesloopt en vervangen door een flatgebouw en, veel later, zijn er ook plannen voor het kantoorgebouw aan het Colijnplein.

Voorlichtingsavonden
In november heeft het wijkberaad voorlichting door deskundigen laten geven over diverse projecten in de wijk.

De eerste avond was zwaar overtekend, zodat wij nog een tweede avond moesten organiseren. Zo'n 150 mensen op beide avonden samen werden bijgepraat over de vele ontwikkelingen in het gebied van het wijkberaad.

Bomen op de Machiel Vrijenhoeklaan
Toen enkele jaren geleden de plannen voor de reconstructie van de Machiel Vrijenhoeklaan werden gepresenteerd, werd ook aangekondigd dat deze weg een echte laan met bomen zou worden.

In bovenstaande tekening van een deel van de weg, ter hoogte van de Pyrolaan, staan de posities van die bomen al ruwweg aangegeven. Het gaat om de volgende boomsoorten:
Acer pseudoplantanus, gewone esdoorn
Ulmus clusius, Hollandse iep
Ulmus laevis, fladderiep
Tilia cordata, winterlinde
Quecus robur, zomereik
Populus alba 'Raket', opgaande zilverpopulier.

In gesprek met vleermuisdeskundige Peter Lina

Met alle nieuwbouw in de wijk verschijnen her en der kastjes. Kastjes aan bomen, kastjes aan de gevels van de nieuwbouw. Wat zijn dat voor kastjes? Bijvoorbeeld achter de bloemenstal op de T-kruising Laan van Meerdervoort en Ockenburghstraat hangt er een en een eindje zeewaarts hangen er nog meer.

Een deel van het raadsel wordt opgelost als je dichterbij komt: er staat een vleermuissymbool op afgebeeld. Zouden er vleermuizen inzitten? En waarom zoveel van die kastjes?
Een persoon om dan te raadplegen is Peter Lina. Een ontmoeting was zo geregeld.
Bij die ontmoeting op een zonnige dag zijn we samen door een deel van de wijk gelopen. Eerder ambtenaar bij het toenmalige Ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij met een wel zeer bijzondere specialisatie en opdracht: de zorg voor de stand van de vleermuizen in Nederland en de rest van Europa. Vleermuizen vliegen namelijk alle kanten op en sommige soorten kennen ook het verschijnsel “trek”. Toch zijn niet alle vleermuizen trekkers, er zijn er ook die “standgedrag” vertonen. Langs de Nederlandse kust trekt bijvoorbeeld de ruige dwergvleermuis. Let wel, het gaat hier om beestjes van een paar gram, die soms dwars door Europa trekken. Van Noordwest- Rusland, de Baltische Staten, via Polen naar Zwitserland, Duitsland en Nederland. Een keten van territoriale mannetjes langs de trekroute bedient de vrouwtjes. Het gaat om vele tienduizenden dieren per najaar. Als er dan kastjes zijn, dan kunnen die als sexhotel gaan dienen, want elk mannetje betrekt dan een kast en lokt een, tot soms wel 8 vrouwtjes naar binnen om mee te paren. Na de paring verlaten de vrouwtjes de kast en lokt het mannetje weer nieuwe vrouwtjes naar binnen. Het is dan heel belangrijk dat de kasten niet te dicht bij elkaar hangen. Een 30 meter afstand is wel een minimum.
Als je dan een paar van die kasten zeer dicht bij elkaar ziet hangen (zie foto) dan is wel duidelijk dat dat geen zin heeft. De kasten verspreiden is dus de boodschap. Bovendien hangt een van de twee kasten ondersteboven. Dat is natuurlijke helemaal zinloos, en duidt op gebrekkig onderhoud/monitoring.

Een andere soort die in onze kuststreek leeft is de rosse vleermuis, in oude bossen, zoals Meer en Bosch en Ockenburgh. Deze

Te dicht bij elkaar hangende kasten

soort is deels een zogenaamde standsoort. Die leeft het hele jaar op dezelfde plaats. Die kan je ‘s-avonds op warme en stille zomeravonden, hoog in de lucht, snelle, rechtlijnige vluchten zien maken, op jacht naar nachtvlinders en andere insecten.

Het is tegenwoordig “in” dat voor vleermuisonderkomens gezorgd wordt. Daar is niets mis mee, maar dan moet het wel goed gebeuren. Ook aan de muur van een net gereedgekomen appartementencomplex aan de Narcislaan is een aantal zogenaamde houtbetonkasten opgehangen (zie foto). Deze kasten zouden vervangend onderdak moeten bieden aan

gewone dwergvleermuizen, die doorgaans in kolonies spouwmuren bewonen. In spouwmuren heersen gewoonlijk temperatuurgradiënten. Als het op een hangplaats in een spouw te warm of te koud wordt, zullen de vleermuizen proberen in de spouw een koelere of warmere plaats te zoeken en vinden ze die daar niet, dan verhuizen ze vaak naar een ander gebouw. Vleermuiskasten zijn te klein om temperatuurgradiënten aan kolonies te bieden; de kasten zijn eigenlijk alleen maar geschikt om in het najaar als paarplaats voor individuele mannetjes te dienen. Een aantal van de kasten hangt naast elkaar en dat is niet zinnig voor territoriale soorten, zoals de gewone en ruige vleermuis. Helaas voor de vleermuizen worden de meeste spouwmuren al een aantal jaren geïsoleerd door ze vol te spuiten met schuim. Deze praktijk betekent een zekere dood voor veel vleermuizen.
Desgevraagd meldde Peter Lina dat het de gemiddelde ecologische consultant naar zijn mening toch wel aan voldoende deskundigheid ontbreekt om de kasten goed en zinnig te laten ophangen. Dat kan ook nauwelijks van die consultant geëist worden, omdat het opdoen van de nodige specifieke ecologische vleermuis-kennis veel tijd kost. Een tip gaf hij mee: als na 3 jaar monitoren blijkt dat een kast niet bewoond is (geweest) dan kan je hem rustig weghalen. Op een betere, meer uitgekiende soortspecifieke, plek die kasten weer ophangen zal een goede zaak zijn. Er zijn mogelijk vrijwilligers die dit doen kunnen.

In korte tijd heeft Peter Lina me de ecologie en het gedrag van slechts een tweetal soorten helder geschetst. Je krijgt onmiddellijk veel meer ontzag voor die vliegende zoogdiertjes van een paar gram die heen en weer dwars over Europa vliegen. Als je af en toe met een zaklantaarn in een laaghangende kast schijnt kun je die ruige dwergvleermuis wel eens zien hangen. Veel succes!

Bert van der Valk

Afscheid van een dierenvriend

Dierenarts drs. A.J. van Toor was vele tientallen jaren het gezicht van Dierenkliniek Thorbecke. Eind november 2018 heeft hij zijn activiteiten in de kliniek beëindigd en is hij met pensioen gegaan. Heel veel dierenliefhebbers uit onze wijken hebben de zorg voor hun huisdieren in zijn kundige en zorgzame handen gelegd. Hij is een vakman die, zo heb ik het altijd mogen ervaren, heel gericht en precies een diagnose gaf en oplossingen wist aan te dragen in het belang van de dieren.

Vrijdag 14 december 2018 was zijn afscheidsreceptie in restaurant Pex. Jarenlang is deze dierenarts onze vertrouwde hulp geweest bij alle momenten dat er hulp nodig was voor onze katten. Operaties, medicijnen, advies, alles kwam in beeld. Die vrijdag gingen mijn echtgenote en ik naar restaurant Pex om even afscheid te nemen. Nou ja, even... bij de deur stond er al een lange rij mensen, sommigen hadden een cadeautje meegenomen, maar de meesten zullen aan het verzoek van dhr. Van Toor gehoor hebben gegeven om als afscheidscadeau een financiële bijdrage te storten op de rekening van de Stichting Hulphond. Na een klein uur in de rij gestaan te hebben kwamen we eindelijk bij dhr. Van Toor en zijn echtgenote, waar we een geanimeerd kort gesprek hadden. Ondanks de drukte nam hij voor iedereen de tijd voor een persoonlijk gesprekje. Toen we weer naar buiten gingen was de nieuwe rij van bezoekers nog steeds tot voorbij de buitendeur.

Meneer Van Toor, hartelijk dank dat u zo lang de gezondheidsbelangen van onze huisdieren met zoveel oprechte aandacht mocht behartigen. Het ga u goed in deze nieuwe levensfase, waarin u zeker weer allerlei dieren op uw levenspad tegen zult komen.

Inmiddels is het bedrag van de actie voor de Stichting Hulphond bekend: €2884, waaraan €2000 door de Dierenkliniek toegevoegd wordt. Een mooi resultaat!

Jaap Lemstra

Droomhuis in Kijkduin

Aan het eind van de Laan van Meerdervoort, schuin tegenover de Chinese Muur, staat een met doek bespannen hek. Achter dat hek zijn al een tijd drukke bouwwerkzaamheden aan de gang. Het project Schapenatjesduin Oost krijgt daar zijn eerste vormen. Wijkinfo is benieuwd naar toekomstige bewoners om de achtergrond van hun keuze voor dit bijzondere gebied te achterhalen. Erwin van der Valk, Zoë Bergenhenegouwen en hun kids kijken met veel enthousiasme uit naar het betrekken van hun droomhuis in Kijkduin.

Zigzag naar het juiste huis

Erwin vertelt dat het bouwen van een eigen huis altijd al een prikkelende gedachte was voor het stel. Wonend in een leuk huis in Bohemen Rechts was er echter geen directe noodzaak om zo'n avontuur aan te gaan. Op een zeker moment moet echter een beslissing vallen: of het huidige huis verder renoveren of verhuizen naar een andere stulp. Op dat moment doet de mogelijkheid zich voor in te kunnen schrijven voor het project Schapenatjesduin Oost en wordt er besloten de kans te wagen om een kavel te bemachtigen. De teleurstelling is groot als blijkt dat alle kavels zijn vergeven.
Erwin en Zoë, definitief besloten te verhuizen naar een ander huis, wenden de steven naar nieuwbouwproject Vroondaal Laureaten. Maar al snel komt de al lang bestaande gedachte weer boven om ooit zelf een huis te ontwerpen en te bouwen. Vrienden hebben dit al vaker met succes gedaan, dus valt de keuze op een zelf ontworpen woning op een vrije kavel in Vroondaal. Maar dan slaat de twijfel toe. Is dit nu echt de plek waar ze willen wonen en is dit echt hun droomhuis? Net op dat moment komt er een telefoontje: er is een kavel vrijgekomen in het project Schapenatjesduin Oost. En juist de kavel die zij zo graag willen hebben. Zij zien dit als een vingerwijzing en happen direct toe. Aanvankelijk proberen ze weer zelf een huis te ontwerpen, samen met een aannemer. En hoewel dit een mooi ontwerp wordt, is het voor de twee droomhuiszoekers nog niet speciaal genoeg. Daarom wordt een belangrijke knoop doorgehakt: er wordt een architect gebeld. Deze maakt twee verschillende ontwerpen, waaraan nog een aantal wijzigingen worden aangebracht. En het droomhuis rolt van de tekentafel.

Duurzame bouweisen

Op het moment dat Erwin en Zoë aan de slag gaan met de architect worden ze geconfronteerd met de bouweisen die aan een zelf te bouwen huis in Schapenatjesduin worden gesteld. Zo mag er niet hoger worden gebouwd dan 9 meter, de huizen worden gasloos en moeten dus op een bijzondere manier van energie worden voorzien. Dat brengt denkwerk met zich mee. Zonnepanelen moeten worden aangebracht, er dient stevig te worden

Erwin en Zoë met hun kids

geïsoleerd en een warmtepomp geïnstalleerd. Daarover moet met de buren worden overlegd, want warmtepompen dienen een bepaalde afstand tot elkaar te hebben. Samen met de architect wordt bedacht dat er in de woonkamer een glazen inham komt, die volop zicht geeft op een daar te planten boom. Ook de kinderen, Noé (9) en Nio (7) denken mee. Vooral Nio, een echte dierenfan, vindt het prachtig: "dan wonen we helemaal in de natuur".
Ook bedenken ze dat er een vleermuizenkastje moet komen. Alhoewel de ecologie van de te bouwen huizen niet de eerste reden is geweest voor de familie om voor een huis in Schapenatjesduin te kiezen, zijn ze er achteraf heel blij mee. In de eerste plaats is dit ecologische aspect erg toekomstgericht: duurzaamheid is definitief een topic. En als je aan alle bouweisen voldoet krijgt je 100% van de bouwleges terug. Aangezien het hierbij gaat om procenten van de bouwsom een niet te versmaden kers op de taart. Alhoewel Erwin nu wel toegeeft: 'het is heel moeilijk die 100% te halen, maar wij zijn ook heel tevreden met ietsje minder".

Nieuw huis, nieuwe sociale omgeving

Schapenatjesduin kent 55 kavels. Die zijn allemaal verkocht en de voorbereiding voor de bouw is in volle gang. Dat moet ook wel, want de huizen dienen binnen twee jaar klaar te zijn. Om elkaar van dienst te zijn en samenwerking tussen toekomstige bewoners te bevorderen is er een whatsapp groep gestart. Daarvan wordt druk gebruik gemaakt. Samen inkopen bijvoorbeeld of snel praktijkgerichte antwoorden vinden op vragen. Ook is er regelmatig een fysiek overleg. Als het gezin de nieuwe woning betrekt staat er dus ook direct een nieuwe sociale omgeving klaar.
Voor Noé en Nio is de locatie van hun nieuwe huis perfect. Ze kunnen op dezelfde school blijven. Vriendjes en vriendinnetjes blijven in de buurt. Ook voor de ouders is het een prima plek. Er zijn genoeg winkels in de buurt en er is voldoende openbaar vervoer. Erwin en Zoë kijken met veel voldoening terug op hun keuze en de weg die zij hebben afgelegd naar hun droomhuis. Een droomhuis op de juiste plek. "Wij kunnen ons niet voorstellen dat we ergens anders in Den Haag zouden wonen dan hier in Kijkduin".

Lia Smit

Hier treft u een eerste artikel in een kleine reeks over duurzaamheid en energietranstitie aan. Met dank aan Arthur de Kruijff van het stafbureau stadsdelen en Wijken van de Dienst Publiekszaken van de Gemeente Den Haag.

Alle informatie over duurzaam wonen onder één dak

Wilt u uw huis duurzaam maken? Bij Hou van je huis kunt u advies krijgen. Kom langs bij de adviseurs in een van de winkels, neem een kijkje op denhaag.nl/houvanjehuis of kijk voor technische informatie op woonwijzerwinkel.nl.

In de winkels van Hou van je Huis van de gemeente Den Haag kunnen bewoners van Den Haag terecht voor informatie over duurzaam wonen. Energie besparen is namelijk zo gedaan. Met een kleine aanpassing aan een woning kan in veel gevallen al bespaard worden. Denkt u aan radiatorfolie achter uw radiatoren of aan tochtstrips om de kou buiten te houden. Grote besparingen worden gerealiseerd met dak- en/of vloerisolatie, zonnepanelen of een warmtepomp.

Winkel aan de Goudsbloemlaan

Er zijn twee winkels in Den Haag. De Haagse WoonWijzerWinkel heeft in samenwerking met Hou van je Huis een winkel op de Goudsbloemlaan 82. Verder is op een hou van je Huis vestiging op de Fluwelen Burgwal 54 en in januari wordt in Mariahoeve een nieuwe vestiging geopend (Het Kleine Loo 364) .
In Leyenburg zoeken we naar een geschikte locatie op het Monnickendamplein.

In de Haagse WoonWijzerWinkel kunt u terecht voor aardgasvrij wonen. U vindt hier voorbeelden voor alternatieve energiewinning zoals warmtepompen, zonneboilers en zonnepanelen. De adviseurs van Hou van je Huis en de WoonWijzerWinkel kunnen u praktisch en technisch advies geven.

In de winkel op de Fluwelen Burgwal vindt u voorbeelden voor aardgasvrij wonen; wat kunt u nu al aanpassen aan uw woning en welke alternatieven zijn er om energie op te wekken. De adviseurs van Hou van je Huis kunnen u aan de hand van het bouwjaar van uw woning laten zien wat voor u de beste oplossing is.

De openingstijden, adresgegevens en meer informatie over de winkels treft u op www.denhaag.nl/houvanjehuis.

Project Ogen en Oren in 2018

Beste wijkbewoners,
Hierbij weer de jaarlijkse evaluatie van de projectgroep Ogen en Oren. Met name voor de nieuwkomers in de wijk willen wij, de projectgroep, een samenvatting en verantwoording geven van de inhoud van het project en een inzicht bieden wat deze enthousiaste groep samen met een contactambtenaar van het stadsdeelkantoor aan inspanning heeft geleverd.

Nog even voor de nieuwe wijkbewoners een samenvatting van wat de doelstelling van het project beoogt.
De wijken Waldeck, Bohemen en Kijkduin zijn in 17 gebieden verdeeld. Elk gebied heeft minimaal een “Oog en Oor”. De deelnemers letten in hun dagelijkse bezigheden meer dan normaal op wat in de openbare ruimte in hun ogen niet goed is. Dit kan zijn van een kapotte tegel tot, ja tot wat? U kunt het zelf verzinnen wat u stoort. Zij hebben zich opgeworpen om deze zaken rechtstreeks aan de gemeente te melden via het bekende nummer 14070. Op pagina 16 leest u meer. Het streven is om 4 maal per jaar bij elkaar te komen

Wat heeft het project het afgelopen jaar in beweging gezet c.q. tot stand gebracht?
- Bestrating in zijn algemeenheid, veel schade door boomwortels.
- Op de afvalbakken in Meer en Bos zitten geen deksels, daardoor trekken vogels in hun zoektocht naar eten het afval er weer uit.
- De vraag waarom met het vegen niet gelijk de boomspiegels worden mee genomen. Het schoonmaken van de boomspiegels is een zaak van de afdeling groen en het vegen hoort bij de afdeling vegen
- Regelmatig komen er verzoeken om de duinpaden aan te pakken. Deze zaken komen aan de orde in het overleg van het Platform Westduinpark.
- Een terugkerend punt in het overleg zijn de twijfels over de kwaliteit van de bomen De gemeente geeft aan dat de bomen in de stad elke twee jaar worden gemonitord op standvastigheid en gezondheid.
- Het Piet Vinkplantsoen blijft een punt van zorg. De Gemeente is zich hiervan bewust en zal het beheer weer in eigen regie nemen.
- Er zijn veel klachten over de reparaties welke zijn gepleegd in de Puinduinen. De gebruikte materialen bestaan uit zulke grote fracties dat het voor voetgangers, en daar zijn deze paden voor, ronduit gevaarlijk is.

Het zijn geen wereldschokkende zaken maar door het veelvuldig terugkeren ervan kunnen ze zeer irritant zijn.

Tot slot wil ik als coördinator Ogen en Oren hierbij van de gelegenheid gebruik maken om aan te gegeven dat ik op persoonlijke titel per 31 december stop met mijn werkzaamheden bij het Wijkberaad en dus ook bij Ogen en Oren. Ik heb het de afgelopen jaren met veel plezier gedaan. Ik wens mijn opvolger dan ook van harte succes met het zeer inspirerende team van Ogen en Oren.
Het ga u goed,

Groet, Marius Schoon

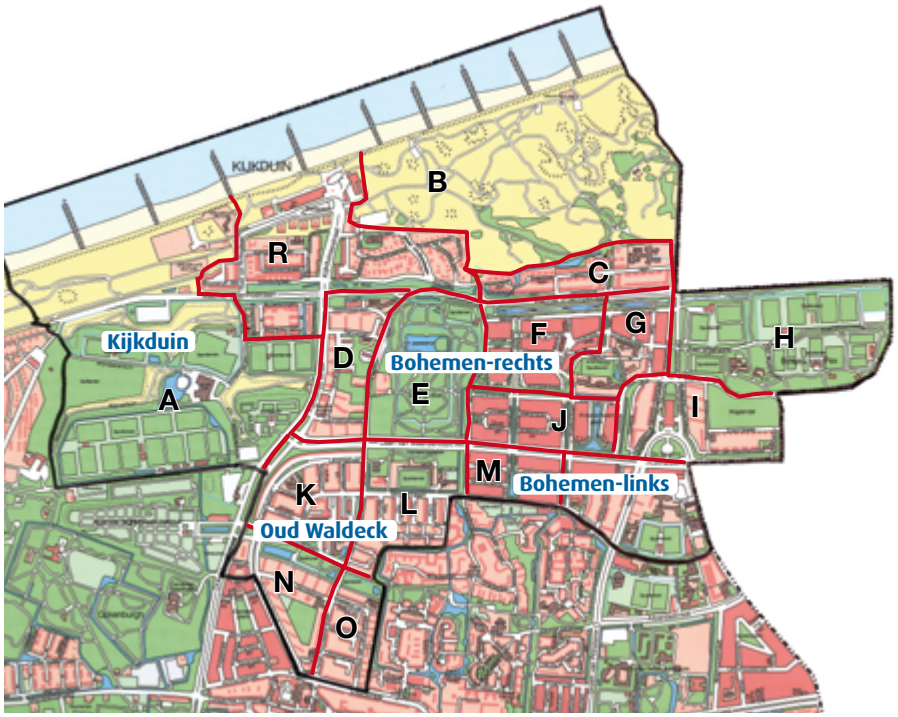

Ogen en Oren

Coördinator: Frits IJzendoorn, email: fritsijzendoorn@casema.nl

Het project heeft als doel het vergroten van de leefbaarheid in onze wijken. De deelnemers, de 'Ogen en Oren', kijken met een speciale blik naar hun buurt. Zij letten extra op wat er niet goed gaat. Dit kan gaan om de fysieke ruimte: verkeersoverlast, niet functionerende straatverlichting e.d. Maar ook sociale problematiek, b.v. iemand dreigt te vereenzamen, kan worden gesignaleerd. Wijkbewoners kunnen het 'Oog en Oor' bellen of mailen om afwijkingen door te geven.
Bij de 'Ogen en Oren' gaat het om het signaleren en een weg zoeken voor een oplossing van de problematiek. Daar zijn veel instanties voor. Het project 'Ogen en Oren' is inmiddels een vast steunpunt voor het wijkberaad Bohmen-Waldeck-Kijkduin.
Gesignaleerde onvolkomenheden wat betreft grotere projecten, zoals nieuw asfalteren van straten, trottoirs die scheef liggen, worden door het Wijkberaad onder de aandacht gebracht van het stadsdeelkantoor Loosduinen.
De deelnemers van O&O komen 4x per jaar bij elkaar om ervaringen uit te wisselen. Bij dit overleg is een vertegenwoordiger van het stadsdeelkantoor aanwezig, zodat de lijnen met vragen zo kort mogelijk zijn.

Voor informatie en aanmelden kunt u contact opnemen met het kantoor van het wijkberaad, geopend dinsdag en donderdag van 09.00 tot 12.00 uur.
Buiten deze uren is een mailtje naar de coördinator ook mogelijk (fritsijzendoorn@casema.nl).

Wijk	Deelnemer	Email	Telefoon
A	Hank Hoogwout	hankhoogwout@kpnplanet.nl	070-3256673
B	André Smit	alc.smit@gmail.com	070-3684501/06-23441037
C	Jos Cuppens	j_cuppens@hotmail.com	
D	Chris Timmermans	c.f.timmermans@rowend.nl	06-53292079
E	Hank Hoogwout	hankhoogwout@kpnplanet.nl	070-3256673
F	Ger Wagter	tavecchio86@hotmail.com	06-29094972
G	Simone Steenbergen	simoneleene@hotmail.com	070-3688149
H	Dennis Krugers Frits IJzendoorn	denjen@ziggo.nl fritsijzendoorn@casema.nl	06-30441786 070-3684061/06-14272398
I	Conny Margadant	tocomargadant@gmail.com	070-3236944
J	Sylvia Tempelman	sylviatempelman@kpnmail.nl	070-4490047
K	Pim in 't Veld	intstass@gmail.com	070-3236944
L	Wilma den Heijer Nettie Baak	wilma@heijer.eu nettiebaak@gmail.com	06-42757642 06-15315264
M	Saskia van Niekerk	saskiavanniekerk20@gmail.com	06-14409240
N	Vera Darbyshire	vera.d@kpnplanet.nl	
O	Vera Darbyshire	vera.d@kpnplanet.nl	
P	Gerard Tettero	gerard7941@gmail.com	06-22715192
R	Maike van der Zwart	mvanderzwart@outlook.com	06-20113431

AED in de buurt

Citaat van internet: *"De Automatische Externe Defibrillator (AED) is een apparaat dat het hart van slachtoffers van een hartstilstand (circulatiestilstand) m.b.v. elektroschokken weer op gang kan brengen. In de eerste minuten na een hartstilstand is er doorgaans sprake van een ritmestoornis. Het hart staat dus niet stil, maar beweegt in een ongecoördineerd ritme, waardoor het bloed niet meer wordt rondgepompt. Door toediening van elektroschokken kan het normale ritme weer worden hersteld. Hoe sneller hulp met de defibrillator geboden wordt, hoe groter de kans op overleven zonder blijvende schade aan hersenen en andere organen. Doordat het apparaat zelf aangeeft wat er moet gebeuren, kan het ook gebruikt worden door niet-professionele hulpverleners."*

Een AED kan dus levens redden. Je ziet dan ook overal in het land dat er buurtacties worden gehouden om zo'n apparaat te installeren. Zo ook in Bohemen. Omwonenden van het Phloxplein zijn er mee bezig en ook Amadeus zoekt sponsoren voor een AED in de Bethelkerk.

Het Rode Kruis heeft op internet een kaart staan waarop AED's staan aangegeven (aed.rodekruis.nl). Als u zich door de commerciële sites heeft doorgewerkt, kunt u die kaart vinden. Jammer dat die voor onze buurt niet erg betrouwbaar is. Op de voormalige GGD-vestiging aan de Thorbeckelaan staan er ten onrechte twee vermeld. Haag Atletiek staat aangegeven op de plaats van Quick, die van het clubhuis van Wings staat abusievelijk op de Palestrinaweg, in de De Nijsstraat wordt een adres in Gent vermeld en die van de Pisuissestraat hoort in Scheveningen. Jammer en vooral gevaarlijk als u snel een AED zoekt.

Voor Bohemen, Waldeck en Kijkduin zijn betrouwbare locaties op de kaart van het Rode Kruis: HBS en ALO in de Bosjes van Pex, Duinhage, AH aan het De Savornin Lohmanplein, Lidl op het A. Diepenbrockhof, clubhuis Wings (maar dan Mozartlaan 195) en hotel Atlantic in Kijkduin. En, nog niet aangemeld, de al genoemde initiatieven voor Phloxplein en Bethelkerk.
Ongetwijfeld zijn er al meer AED's in onze wijken, maar die zijn kennelijk nog niet aangemeld. Weet u ze te vinden, dan graag even een bericht naar het Rode Kruis, of naar walboduin.nl.

Op www.aed.nl kunt u ook een *"AED in de buurt" kaart* downloaden. Print deze op dik papier dubbelzijdig af. Op de voorkant vult u de gegevens van de dichtstbijzijnde AED's in, op de achterkant zijn reanimatie-instructies opgenomen. Bewaar de kaart op een snel te bereiken plaats. Weet u nog niet waar die AED precies hangt, loop er dan even langs; zo hoeft u in de haast en spanning bij een hartstilstand niet te zoeken.

WIJKVERENIGING BOHEMEN WALDECK KIJKDUIN
sinds 10 mei 1945

Colofon

Dit gedeelte van de Wijkinfo is bestemd voor de leden van de Wijkvereniging Bohemen-Waldeck-Kijkduin en verschijnt net als de Wijkinfo vier keer per jaar.

Kopij voor het volgende nummer kan tot **1 maart 2019** worden aangeleverd.
De kopij voor het verenigingsgedeelte kan per e-mail worden verzonden naar *info@walboduin. nl*, of per post naar het secretariaat, Alphons Diepenbrockhof 2, 2551KE Den Haag.

De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden berichten te weigeren, in te korten of tekstueel te wijzigen.
Redacteur: vacature
Illustrator: Jaap Lemstra

Welkom nieuwe leden!

mw. K. Roberts
fam. P.J. Bakker
dhr. J.C.O. van Nieuwenhuijzen
dhr. B. Wijnvoord
dhr. Vorstenbosch

Spreekuur VóórWelzijn

In het nieuwe Wijkontmoetingscentrum **Amadeus** in de voormalige Bethelkerk aan de Traviatastraat 25 houdt de ouderenconsulent van VóórWelzijn spreekuur.
Elke maandagmorgen tussen 10.00 en 11.00 uur is Hafida Taalat aanwezig.

Mensen maken vaak niet voldoende gebruik van bestaande voorzieningen, omdat zij hier te weinig van weten. De ouderenconsulent geeft hierover voorlichting, informatie en advies. Onderwerpen zijn onder meer participatie, welzijn en wonen. Ook persoonlijke problemen kunt u met de ouderenconsulent bespreken.

De straat waarin wij wonen:

De Aronskelkweg

Tekst en tekening: Jaap Lemstra

Veel mensen kennen de Aronskelkweg als de straat waarin hun woning staat, maar nog meer mensen kennen deze straat heel goed omdat ze in het pand Aronskelkweg 1 vele jaren mochten doorbrengen als scholier. Het Dalton, gebouwd rond 1930, is gehuisvest in een monumentaal pand. Dit gebouw is naar een ontwerp van de architecten Brandes en Van der Zwart gebouwd.

De aronskelk, waar deze weg naar vernoemd is, is een bloem uit de familie van de stinsenplanten. De aronskelk zou zijn Nederlandse naam hebben te danken aan het verhaal dat de bloem uit de staf van de Bijbelse figuur Aäron is ontsproten.

De aronskelk heeft een opmerkelijke bloeiwijze. De bloemen lokken insecten met een sterke (mest)geur die ontstaat doordat de plant zich verhit. De insecten glijden de kelk in via een dun laagje olie en worden vervolgens voor 24 uur opgesloten in de kelk! Ze eten daar wat nectar, tijdens deze gevangenschap komen er stuifmeelkorrels op de vliegjes. De olie droogt op, ze kruipen uit de kelk en vliegen naar een volgende aronskelk, waar ze weer via een glad oliespoor naar beneden glijden, zodat ze daar de volgende aronskelk kunnen bevruchten met de stuifmeelkorrels op hun lijfjes. Een wonderbaarlijke bevruchting.

In augustus of september zie je in het bos soms een kaal stokje van tien of vijftien centimeter hoog met felrode of oranje bessen eraan. Er is geen blad te bekennen. Dit is de aronskelk. De bloem en de bladeren zijn verteerd, de besjes in de diepte van de kelk zijn bevrucht en gegroeid zodat er weer nieuwe aronskelken uit kunnen groeien.

In Zuid-Afrika leeft de aronskelkkikker. Die heet zo omdat deze kikker woont in het vochtige poeltje onderin de kelk. Dit kikkertje is erg klein en past zo heel goed in de kelk van de aronskelk.

Cursus kunstgeschiedenis in Walboduin

Geschiedenis van de bouwkunst

Ontdekkingen en mislukkingen

Bouwen om in te wonen, bouwen voor God, bouwen voor een of ander "nuttig doel" of om indruk te maken....

De geschiedenis van het bouwen is zo oud als de geschiedenis van de mensheid. De tijden veranderden, de eisen die aan bouwwerken gesteld werden veranderden méé. Bouwwerken vormen door de eeuwen heen een mooie spiegel van menselijke ambities.Het is interessant om te zien hóé en waarom dat gebeurde. En om te constateren dat sommige dingen van blijvende waarde bleken en andere maar een kort leven geleid hebben.
Deze cursus laat de ontwikkeling zien vanaf de klassieke oudheid tot nu: een verhaal van adembenemende ontdekkingen maar ook van mislukkingen.
De volgende onderwerpen komen aan bod:

1 De Romeinen: van blijvende invloed.
2 De middeleeuwse kathedralen: hemelbestormers .
3 De Renaissance: een soort vervolg op de Romeinen.
4 Barok: indrukmakende pracht en praal.
5 De 19de eeuw: de "neo"stijlen: weinig nieuws onder de zon.
6 De 20 ste eeuw: de (on) mogelijkheden van ijzer, staal en glas.

Data: donderdagmiddagen 14, 21 en 28 februari, 7, 14 en 21 maart 2019 van 14.30 tot plm 16.30 uur.
Prijs: € 70. De lessen zijn ook per keer te volgen. U betaalt dan € 15 per keer.
Info en aanmelden bij Tieleke Huijbers. 070 3932805
Mail: mjhuijbers@gmail.com

Nestkasten voor onze holenbroeders

In de loop van de jaren hebben we om onze huizen te isoleren alle gaten en openingen dichtgestopt. Daarmee verdween veel nestgelegenheid voor onze vogels. Er is daardoor in de vogelwereld sprake van ernstige woningnood. Nestkasten is het antwoord.

De Haagse Vogelbescherming heeft een serie nieuwe nestkasten ontwikkeld. Ze zijn gemaakt van FSC grenen hout van 18 mm dik i.v.m. de isolatie. Het dakje is van duurzaam UV-gestabiliseerd gerecycled plastic. Ook de ophanging is aangepast. Die is nu van aluminium en twee afstandhouders zorgen ervoor dat de nestkast tegen elke boom of tegen een andere onregelmatige achtergrond zo opgehangen kan worden dat de kast niet scheef hangt. Alle modellen kunnen in het najaar gemakkelijk worden schoongemaakt door hun opendraaibare front of bodem. U kunt de holenbroeders in uw tuin, op uw balkon en/of in uw buurt helpen aan de kwalitatief beste woonruimte die er voor hen bestaat!

De volgende nestkasten zijn leverbaar: Bonte- en Grauwe Vliegenvangers, Boomkruipers, Koolmezen, Roodstaarten, Pimpelmezen, Spreeuwen, Kleine en Grote Bonte Spechten, Torenvalken, Bosuilen en Kerkuilen. Voor mussen is er keuze uit een flat van drie hoog, een rijtjeswoning voor drie gezinnen of een rijtjeswoning voor vijf gezinnen. De Haagse Vogelbescherming kan de nestkasten kant-en-klaar maar ook als (niet gebeitst) bouwpakket, leveren. Standaard zijn de nestkasten donkergroen gebeitst.

Haagse Vogelbescherming

Heeft u belangstelling?
Stuur dan een mailtje naar info@haagsevogels.nlen u krijgt informatie toegezonden via de email.
Meer informatie www.haagsevogels.nl

WALBODUIN

PRIJSVRAAG

Uitslag

De juiste antwoorden van de Walboduinprijsvraag uit de vorige WijkInfo:

vraag 1: Welk dier heeft de hoogste bloeddruk van alle dieren en hoe komt dat?
antwoord: De giraf, omdat er veel druk nodig is om de hersenen van de giraf van bloed te voorzien

vraag 2: Waarom leeft het nijlpaard in het water? Wat eet zo'n nijlpaard?
antwoord: Nijlpaarden leven in het water om koel te blijven, ze kunnen niet tegen de zon, er is gevaar voor oververhitting, uitdroging en zonnebrand. Het voedsel van de nijlpaarden bestaat uit gras, ze gaan 's avonds, als de zon ondergegaan is, op pad naar grasvelden.

De winnaar van deze laatste Walboduinpuzzel is de heer R. Mindé. Gefeliciteerd met de prijs, een VVV-waardebon van €25! U kunt uw prijs ophalen in het Wijkgebouw Walboduin, Alfons Diepenbrockhof 2, elke dinsdagochtend tussen 9.00 en 12.00 uur.

Vrijwilligers gezocht

Wilt u zich nuttig maken voor uw wijk?

De wijkvereniging heeft een passende "baan" voor u beschikbaar. Met slechts enkele uren per week of maand kunt u veel betekenen voor de leefomgeving!